

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การใช้พลังงานของครัวเรือน พ.ศ. 2555

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการสำรวจการใช้พลังงานของครัวเรือน พ.ศ. 2555 โดยทำการสำรวจไปพร้อมกับโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน 2555 เพื่อจัดทำผลสรุปเกี่ยวกับการใช้พลังงาน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม 2555 ประมาณ 52,000 ครัวเรือน ข้อมูลที่ได้ทำการสำรวจ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ได้แก่ น้ำมัน และก๊าซชนิดต่าง ๆ และการใช้พลังงานในรูปแบบอื่น (ไฟฟ้า ถ่านไม้และฟืน) ผลจากการสำรวจสรุปได้ดังนี้

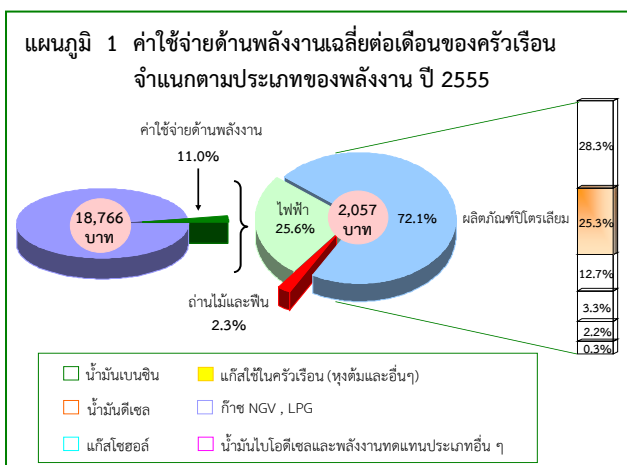
◆ ค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือน

ผลจากการสำรวจในปี 2555 พบว่า ครัวเรือนทั่วประเทศมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยเดือนละ 18,766 บาท เป็นค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน 2,057 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.0 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ซึ่งค่าใช้จ่ายด้านพลังงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.1) เป็นค่าใช้จ่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ได้แก่ น้ำมันเบนซิน (ร้อยละ 28.3) น้ำมันดีเซล (ร้อยละ 25.3) แก๊สโซฮอล์ (ร้อยละ 12.7) ค่าแก๊สใช้ในครัวเรือน (ร้อยละ 3.3) ค่าก๊าซ NGV และ LPG (ร้อยละ 2.2) และน้อยที่สุดคือน้ำมันไบโอดีเซลและพลังงานทดแทนประเภทอื่น (ร้อยละ 0.3) นอกจากนี้เป็นค่าใช้จ่ายพลังงานอื่น ๆ อีก ร้อยละ 27.9 ของค่าใช้จ่ายด้านพลังงานทั้งสิ้น คือค่าไฟฟ้า (ร้อยละ 25.6) และค่าถ่านไม้และฟืน (ร้อยละ 2.3)

สำหรับค่าใช้จ่ายด้านพลังงานโดยรวมของครัวเรือนในภาคต่าง ๆ ในปี 2555 พบว่า ครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด (นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) ใช้จ่ายด้านพลังงานมากที่สุดเฉลี่ยเดือนละ 3,197 บาท ซึ่งคิดเป็น 2.1 เท่าของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่มีค่าใช้จ่ายด้านพลังงานน้อยที่สุด คือเฉลี่ยเดือนละ 1,538 บาท รองลงมาได้แก่ครัวเรือนในภาคใต้ (2,360 บาท) ครัวเรือนในภาคกลาง (2,273 บาท) และครัวเรือนในภาคเหนือ (1,637 บาท) ตามลำดับ

ตาราง 1 ค่าใช้จ่ายด้านพลังงานเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน จำแนกตามประเภทของพลังงาน รายภาค ปี 2555

ภาค / รายการ	ทั่วราชอาณาจักร	กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด ^{1/}	กลาง	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้
ค่าใช้จ่ายด้านพลังงานทั้งสิ้น	2,057	3,197	2,273	1,637	1,538	2,360
น้ำมันเบนซิน	582	470	637	519	501	908
น้ำมันดีเซล	520	563	613	454	422	665
ไฟฟ้า	527	1,103	612	371	328	486
แก๊สโซฮอล์	262	850	269	149	110	149
ก๊าซ NGV , LPG	45	160	60	19	10	22
แก๊สใช้ในครัวเรือน (หุงต้มและอื่นๆ)	68	48	67	67	67	89
ถ่านไม้และฟืน	47	☆ ^{2/}	14	57	98	☆ ^{2/}
น้ำมันไบโอดีเซลและพลังงานทดแทนประเภทอื่นๆ	☆ ^{2/}	☆ ^{2/}	☆ ^{2/}	☆ ^{2/}	☆ ^{2/}	35

หากพิจารณาตามประเภทของพลังงาน พบครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด (นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) มีค่าใช้จ่ายด้านค่าไฟฟ้าและค่าแก๊สโซฮอล์สูงกว่าครัวเรือนในภาคอื่น ๆ คือค่าไฟฟ้าเฉลี่ยเดือนละ 1,103 บาทต่อครัวเรือน และค่าแก๊สโซฮอล์เฉลี่ยเดือนละ 850 บาท ซึ่งคิดเป็น 3.4 และ 7.7 เท่า ตามลำดับ ของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่มีค่าใช้ไฟฟ้าและแก๊สโซฮอล์ น้อยที่สุด (เฉลี่ยเดือนละ 328 และ 110 บาทตามลำดับ) สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันดีเซล ครัวเรือนใน

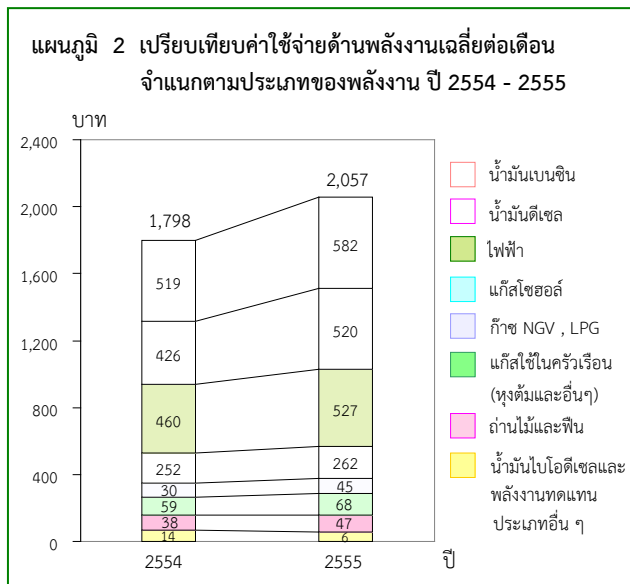
1/ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

2/ จำนวนน้อยกว่า 10

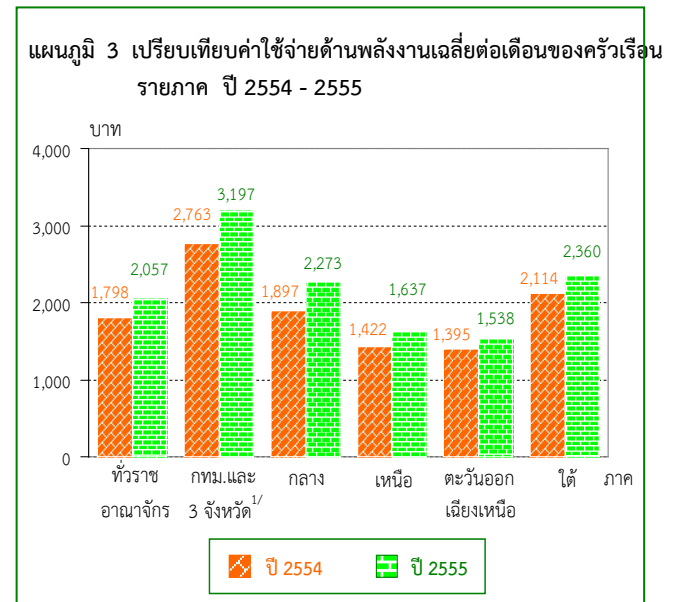
ภาคใต้มีค่าใช้จ่ายมากที่สุด คือเฉลี่ยเดือนละ 908 บาทและ 665 บาทต่อครัวเรือน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครัวเรือนในภาคใต้มีการประกอบอาชีพการประมงและทำการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงต้องใช้ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง สำหรับครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าใช้จ่าย่านไม้และฟืนมากที่สุด เฉลี่ยเดือนละ 98 บาทต่อครัวเรือน ในขณะที่น้ำมันไบโอดีเซลและพลังงานทดแทนประเภทอื่น ๆ มีการใช้น้อยมากเมื่อเทียบกับพลังงานอื่น ๆ

◆ **เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือน**

เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือนทั่วประเทศ ปี2554 และ 2555 พบว่า ค่าใช้จ่ายด้านพลังงานเฉลี่ยต่อเดือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือจาก 1,798 บาท เป็น 2,057 บาท หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.4 ต่อปี ซึ่งค่าใช้จ่ายด้านพลังงานโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ ก๊าซ NGV , LPG มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ50 (จาก 30 เป็น 45 บาท) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะราคาน้ำมันมีการปรับตัวสูงขึ้น ครัวเรือนจึงหันมาใช้ NGV และ LPG เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ถ่านไม้และฟืน เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.7 (จาก 38 เป็น 47 บาท) และ น้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.1 (จาก 426 เป็น 520 บาท) สำหรับไบโอดีเซลและพลังงานทดแทนประเภทอื่น ๆ พบว่ามีค่าใช้จ่ายลดลงร้อยละ 57.1 (จาก 14 เป็น 6 บาท)

หากพิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือนทั่วประเทศเป็นรายภาค ปี2554 และ 2555 พบว่าครัวเรือนทุกภาคมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้น และภาคที่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือครัวเรือนในภาคกลางเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.8 (จาก 1,897 เป็น 2,273 บาท) สำหรับครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและ จังหวัด (นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) และครัวเรือนในภาคเหนือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 15.7 (จาก 2,763 เป็น 3,197 บาท) และร้อยละ 15.1 (จาก 1,422 เป็น 1,637 บาท) ตามลำดับ ครัวเรือนในภาคใต้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6 (จาก 2,114 เป็น 2,360 บาท) และครัวเรือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คือร้อยละ 10.3 (จาก 1,395 เป็น 1,538 บาท)

◆ **เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือน รายไตรมาส**

เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือนทั่วประเทศ รายไตรมาส ปี 2554 และ 2555 พบว่า แนวโน้มของค่าใช้จ่ายของครัวเรือนด้านพลังงานของทั้ง 2 ปีเหมือนกันในไตรมาส 1 - 3 กล่าวคือ ต่ำสุดในไตรมาส 1 และเพิ่มในไตรมาส 2 จากนั้นลดลงในไตรมาส 3 แต่มีความแตกต่างกัน ในไตรมาส 4 โดยในปี 2554 มีแนวโน้มลดลงจากไตรมาส 3

1/ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

ในขณะที่ปี 2555 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และเมื่อพิจารณาในแต่ละไตรมาส พบว่า ทุกไตรมาสค่าใช้จ่ายด้านพลังงานเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นมากที่สุดในไตรมาส 4 (312 บาท) คือเพิ่มจาก 1,804 บาทในปี 2554 เป็น 2,116 บาทในปี 2555

